

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2015 ROK W GMINIE ŚWINNA

I. Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Świnna na 2015 r. zwany dalej „Gminnym Programem..”, jest kontynuacją podjętych działań i inicjatyw z zakresu profilaktyki uzależnienia od alkoholu oraz przeciwdziałania narkomani prowadzonych w latach poprzednich .

„Gminny Program ..” określa sposób realizacji zadań własnych Gminy Świnna wynikających z zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości , ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz wytycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura do spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Zamieszczenie zadań wynikających z dwóch odrębnych przepisów w jednym Programie wynika przede wszystkim z faktu, że do znacznej części problemów będących skutkiem nadmiernego spożywania alkoholu czy brania narkotyków i innych używek można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne.

„Gminny Program...” zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień.

Działania podejmowane w ramach niniejszego programu mają na celu, zmniejszenie różnorodnych problemów powodowanych przez alkohol w całej społeczności lokalnej, wychowanie młodego pokolenia, ład i porządek publiczny oraz promocję zdrowego sposobu życia.

Problemy wynikające z picia alkoholu są jednym z najpoważniejszych problemów społecznych. Mają ogromny wpływ na bezpieczeństwo społeczne, stan zdrowia ludzi jak też relacje z najbliższymi.

Głównym problem są między innymi, szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu, picie alkoholu przez młodzież, zjawisko przemocy w rodzinie, ubóstwo , bezrobocie oraz zakłócania bezpieczeństwa publicznego, przestępczość i wypadki samochodowe.

Gmina z racji dysponowania wiedzą o problemach swoich mieszkańców oraz dostępnych zasobach, kieruje działania w tym zakresie w stronę profilaktyki alkoholowej oraz w stronę pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Zadania i cele określone w „Gminnym Programie..” inicjowane są i realizowane przez **Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołaną przez Wójta Gminy Świnna.**

Podstawą prawą działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii jest ;

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.) .
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie(Dz.U. Nr 180 poz.1493 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. Nr 124 z późn. zm) ,
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010 r. nr 234, poz.1536).
5. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015.
6. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2016 przyjęty Uchwałą nr XLVIII/260/13 Rady Gminy Świnna z dnia 12 grudnia 2013 r.
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016.

Rada Gminy Świnna corocznie uchwala Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i określa w tym programie zasady wynagradzania członków gminnej komisji.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii może być modyfikowany uchwałami Rady Gminy Świnna w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

ROZDZIAŁ I

Diagnoza problemów społecznych w Gminie Świnna z uwzględnieniem problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.

1.Problem alkoholowy w Gminie Świnna

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych bardzo ważne jest dokładne rozpoznanie skali problemów na terenie gminy, w zakresie zachowań związanych z konsumpcją napojów alkoholowych, struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego wywołanego alkoholem.

Od wielu lat alkoholizm zajmuje wiodące miejsce na liście lokalnych problemów społecznych, jest głównym źródłem niedostatku pociąga za sobą liczne daleko idące skutki społeczne między innymi, zaniedbywanie pracy prowadzące do bezrobocia, demoralizację dzieci i młodzieży, zaburzenia stosunków międzyludzkich i przestępczości.

Źródłem informacji dotyczących skali problemów alkoholowych na terenie Gminy Świnna są dane z : Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świnnej Ośrodka Leczenia Uzależnień w Żywcu, Komisariatu Policji w Jeleśni , Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodka Przeciwdziałania Alkoholizmowi w Bielsku-Białej, Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Swinna.

Dane z GOPS w Świnnej.

Tabela nr 1

GOPS	Liczba rodzin		
	2012	2013	Do 30.11.2014 r.
Ogółem liczba rodzin korzystających z różnych form pomocy	235	182	250
w tym : rodziny z problemem alkoholowym	11	10	8

Dane z Ośrodka Leczenia Uzależnień w Żywcu

Tabela 2

Gmina Świnna/ Rok	2012	2013	Do 30.11.2014
Ilość zarejestrowanych pacjentów wraz z konsultacjami	29	42	39
Ilość porad indywidualnych i grupowych	173	449	656
Ilość osobodni w ramach Dziennego Oddziału Odwykowego	114	63	73
Ilość osobodni w ramach wyjazdowych Sesji terapeutycznych	7	15	30

Liczba wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Tabela nr 3

Gminna Komisja- Zespół ds. rozmów i motywowania do leczenia odwykowego / Rok	2011	2012	2013	Do 30.11.2014
Liczba przyjętych wniosków	25	32	21	23
Liczba spraw skierowanych do biegłych sądowych	8	5	8	7
liczba spraw skierowanych do sądu	4	3	4	3
Liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia w OLU w Żywcu	6	8	7	8

Osoby z terenu gminy dowieszone do wytrzeźwienia w Ośrodku Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku – Białej.

Tabela 4

Ośrodek Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej	2012	2013
Ogólna liczba osób przyjętych do Ośrodka PPA w tym:	15	16

Tabela nr 5

PZO-L Międzybrodzie Bialskie- Oddział Psychiatryczny	2013	2014
Ogólna liczba osób przyjętych :	7	10

Statystyka ewidencyjna wg stanu na 30.11.2014 r.

Tabela 6

Mieszkańcy gminy Świnna ogółem 8 061	
w tym: kobiety	4177
mężczyźni	3884
pełnoletni w tym:	6459
kobiety	3339
mężczyźni	3120
nieletni w tym:	1602
kobiety	838
mężczyźni	764

Dane zawarte w Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Świnna wg statystyki Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu.

	2013	30.06.2014
Liczba osób bezrobotnych-zarejestrowanych-ogółem	353	325
w tym: kobiet	179	146
mężczyzn	174	179
Liczba osób bezrobotnych w wieku od 26 do 55 lat ogółem		
W tym: kobiet	231	219
mężczyzn	106	113

Dostępność napojów alkoholowych .

Tabela 7

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	2011	2012	2013	Do 30.11.2014	limit liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych
- do spożycia poza miejscem sprzedaży	30	27	28	25	31
- do spożycia w miejscu sprzedaży	9	8	7	7	15
Razem	39	35	35	32	46

Punkty sprzedaży piwa nie podlegają limitowaniu.

Do 30 listopada 2014 r. wydano 11 nowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w tym(A-piwo, B –wino, C- wódka) oraz dokonano 6 przedłużeń zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wydano 1 zezwolenie jednorazowe na sprzedaż piwa.

2. Problem przemocy w rodzinie

Zjawisko przemocy w sposób ścisły wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Statystyki podają , że większość sprawców czynów kwalifikowanych przez Kodeks Karny „jako fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad członkami rodziny, działa pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

Tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy wynikającym z zapisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Daje to możliwość zaplanowania i udzielenia kompleksowej pomocy rodzinom, w których jest przemoc.

Zadania w tym zakresie realizuje powołany Zarządzeniem Wójta Gminy, Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Skalę problemu przemocy w rodzinie najlepiej obrazują statystyki opracowane na podstawie danych zebranych w ramach procedury „Niebieskiej Karty” na terenie Gminy Świnna podane w tabeli Nr 8.

Tab. Nr 8

Okres od 1.01.2014r. do 30.11.2014r.	Świnna	Przyłków	Trzebinia	Pewel Mała	Pewel Ślemieńska	Rychwałdek	ogółem
Liczba założonych Niebieskich Karty przez Policję w związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie	6	2	5	4	4	1	22
Liczba założonych Niebieskich Kart przez GOPS	1	-	1	-	-	-	2

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego, podejmowane w związku z przemocą w rodzinie.

Tab. Nr 9

	W okresie od stycznia 2014 r. do 30 listopada 2014r.
Liczba zawiadomień złożonych do prokuratury o podejrzeniu przestępstwa z art. 207 § 1 kk.	4

Liczba zawiadomień złożonych do sądu rodzinnego z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych	11
Liczba wniosków złożonych do GKRPA o skierowanie na leczenie odwykowe	16
Liczba osób skierowanych do udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	2
Interwencje związane z procedurą odebrania dziecka przez pracownika socjalnego	1

a) Liczba założonych kart C-(podczas rozmowy z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest

dotknięta przemocą w rodzinie)- **19**

b) Liczba założonych kart D-(podczas rozmowy z osobą wobec, której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie)- **11**

Postępowania w sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu w stosunku do osób z terenu gminy Świnna prowadzone przez Komisariat Policji w Jelesni.

Tabela 10

Komisariat Policji w Jelesni	2011	2012	2013	Do 30.11.2014
liczba nietrzeźwych kierowców z terenu gminy	15	21	23	14
liczba interwencji domowych dot. przemocy w rodzinie	31	27	21	23
liczba małoletnich znajdujących się pod wpływem alkoholu	1	0	0	1
liczba osób zatrzymanych i przewiezionych do wytrzeźwienia .	29	18	15	11
Przypadki narkomanii	0	0	2	0

W okresie objętym powyższą informacją, nasilenie przemocy domowej wystąpiło w sołectwach: Świnna, Pewel Ślemieńska , Pewel Mała oraz Trzebinia.

3. Problem uzależnień wśród młodzieży szkolnej.

W listopadzie br. w ramach realizacji zadań z Gminnego Programu oraz przeciwdziałania narkomanii przeprowadzone zostało badanie ankietowe w gimnazjach Świnna , Pewel Ślemieńska i Trzebinia , w którym udział wzięło łącznie 137 uczniów kl.I-III.

Celem badania była analiza problemów społecznych takich jak: picia alkoholu, palenia papierosów, używania narkotyków i dopalaczy, uzależnień od komputera wśród dzieci i młodzieży oraz problemów przemocy i agresji w środowisku rówieśniczym.

W wyniku badań ustalono, że na 137 ankietowanych, 10 uczniów potwierdziło zetknięcie się z narkotykami i dopalaczami do, których spróbowania namawiani byli przez starszych kolegów najczęściej w parku i w szkole.

Niepokojącą kwestią jest spożywanie alkoholu i palenie papierosów przez uczniów starszych klas gimnazjum, 28 uczniów przyznało, że spożywało już różne rodzaje napojów alkoholowych (nawet kilka razy) oraz próbowało palić papierosy. Najczęściej spożywali alkohol u kolegów, w domu oraz w parku. Ankietowani przyznali również, że ich koledzy (koleżanki) mają problem z alkoholem, natomiast pozostali uczniowie nie próbowali żadnych używek.

Najczęściej młodzież stosuje używki po to aby „zaimponować” rówieśnikom, zaistnieć w grupie, dla niektórych jest to sposób na rozwiązanie problemów osobistych „stresu” w szkole oraz stresu w rodzinie. Inne powody sięgania po używki to chęć wyluzowania się, własna przyjemność i urozmaicenie sobie nudnego dnia.

W wyniku dalszej analizy wynika, że na terenie gminy alkohol i papierosy są łatwo dostępne dla młodzieży, natomiast nie ma bezpośredniego dostępu do narkotyków.

Z uczniami gimnazjum została również przeprowadzona ankieta mająca na celu zdiagnozowanie zjawiska przemocy i bezpieczeństwa w szkole. 73 uczniów przyznało, że doświadczyło przemocy i agresji ze strony innych uczniów w tym: bicie, popychanie, poniżanie słowne, zastraszanie i groźby.

Analizując powyższe przy realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii niezbędne jest dalsze podejmowanie działań edukacyjno-profilaktycznych, mających na celu zniechęcenie młodych ludzi do spożywania alkoholu, palenia papierosów i zażywania narkotyków oraz zapoznania się z konsekwencjami ich stosowania.

3. Ograniczenie dostępności do alkoholu:

1. Analiza zasadności powstawania nowych punktów sprzedaży alkoholu i wydawanie opinii w tej sprawie przez Gminną Komisję ds. P i RPA.
2. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w formie szkoleń oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw.
3. Podejmowanie działań interwencyjnych wobec prowadzonych na terenie gminy promocji i reklam napojów alkoholowych w sposób niezgodny z przepisami.

II. Stan zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej w zakresie alkoholizmu, narkomanii oraz przemocy w rodzinie.

Rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przemocy, narkomanii lub innych uzależnień w gminie Świnna zajmuje się:

- a) Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- b) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- c) Placówki oświatowe – szkoły podstawowe, gimnazja na terenie gminy.
- d) Świetlice środowiskowe w Pewli Ślemieńskiej i Rychwałdku.
- e) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świnnej.
- f) „GPL” Lekarz Rodzinny w Pewli Małej.

- g) Gminny Ośrodek Kultury w Świnnej.
- h) Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe w tym Kluby sportowe działające na terenie gminy.
- i) Komisariat Policji w Jelesni.
- j) Instytucje kościelne.
- k) Ochotnicze Straże Pożarne.

Na terenie Gminy Świnna nie działa żadna specjalistyczna placówka leczenia odwykowego, w związku z powyższym Gmina w ramach zawieranych umów korzysta ze świadczeń :

- a) Ośrodka Leczenia Uzależnień w Żywcu , w zakresie pomocy terapeutycznej i psychospołecznej dla osób podejmujących leczenie odwykowe z naszej gminy,
- b) Psychiatrycznego Zakładu Opiekuńczo –Leczniczego w Międzybrodziu Bialskim – w zakresie świadczenia ponadstandardowych usług osobom uzależnionym od alkoholu.
- c) Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej w odniesieniu do osób z terenu gminy doprowadzonych do wytrzeźwienia.

III. Sposoby realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i RPA

- 1). Realizacja niniejszego Programu nastąpi poprzez :
  - a) wybór ofert na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii,
  - b) zlecenie realizacji zadań wybranym podmiotom zgodnie z przepisami ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie.
  - c) nadzór nad realizacją zleconych zadań,
  - d) zabezpieczenie środków finansowych na zadania realizowane przez gminę.

IV. Adresaci programu:

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Świnna, a w szczególności należący do następujących grup:

- konsumenci alkoholu;
- osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby nadmiernie pijące;
- rodziny(w tym osoby współuzależnione) oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym);
- dzieci i młodzież szkolna.

ROZDZIAŁ II

Cele główne Gminnego Programu:

ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU NOWYCH PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z NADUŻYWANIEM ALKOHOLU, ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH I NARKOMANII W GMINIE ŚWINNA.

Ograniczenie szkód zdrowotnych , społecznych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz stosowania przemocy.

Podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców gminy oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cele szczegółowe :

Do osiągnięcia celów głównych przewiduje się realizację zadań i celów szczegółowych wyznaczonych przez art.4¹ ust.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz prowadzenie działań wynikających z potrzeb i możliwości ujawnionych w analizie problemów lokalnych tym:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.

- a) Podejmowanie działań przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu celem zmotywowania ich do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.
- b) Ułatwienie osobom uzależnionym od alkoholu do udziału w programach terapeutycznych ,
- c) Współpraca ze specjalistami z zakresu terapii uzależnień.
- d) Współpraca z biegłymi sądowymi.
- e) Prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą przymusowego leczenia odwykowego i przekazywanie jej do Sądu Rejonowego w Żywcu.
- f) Informowanie mieszkańców o możliwościach oraz sposobach terapii oraz instytucjach i stowarzyszeniach , w których możliwa jest specjalistyczna pomoc i wsparcie.
- g) Współpraca z Policją, Sądem, Prokuraturą, Ośrodkiem Leczenia Uzależnień w Żywcu, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, „GPL”-Ośrodkiem Zdrowia w Pewli Małej członkami Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych funkcjonujących w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pewli Małej.

Odbiorcy:

- osoby uzależnione, współuzależnione oraz i ich rodziny,
- placówki terapeutyczne .

Wskaźniki osiągania celów:

- liczba osób leczonych w placówkach leczenia odwykowego ,
- liczba biorących udział w szkoleniach związanych z leczeniem odwykowym.
- liczba osób korzystających z pomocy GKRPA w zakresie motywowania do leczenia odwykowego.

Zadania Gminnego programu:

1. Wspieranie leczenia odwykowego: przez dofinansowanie działań terapeutycznych w tym szkoleń terapeutów z Poradni Leczenia Uzależnień w Żywcu .
2. Kierowanie osób uzależnionych na badania do biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (pokrycie kosztów wydania opinii biegłych).
3. Dofinansowanie w zakresie usług ponadstandardowych dla osób uzależnionych w Psychiatrycznym Zakładzie Opiekuńczo –Lecznicznym(PZOL) w Międzybrodzu Bialskim oraz innych placówkach leczenia w tym zakresie.
4. Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Świnnej w zakresie

udzielania pomocy finansowej osobom w trudnej sytuacji materialnej poprzez zwrot kosztów dojazdu na leczenie.

5. Kierowanie do Sądu wniosków o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w stosunku do osób, które odmówiły dobrowolnego leczenia bądź je przerwały (koszty postępowania sądowego, opłata opinii biegłych.)
6. Stała współpraca z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rejonowym -Wydz. III Rodzinnym i Nieletnich w Żywcu, kuratorami społecznymi, biegłymi sądowymi, Zespołem Interdyscyplinarnym w celu podnoszenia skuteczności podejmowanych działań.
7. Współpraca z instytucjami oraz innymi organizacjami w realizacji wybranych zagadnień.

ROZDZIAŁ III

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cel:

- a) Zapobieganie oraz powstrzymywanie zjawiska przemocy w rodzinie, poprzez działania instytucjonalne oraz edukację i profilaktykę.
- b) Organizowanie wsparcia i pomocy dla dzieci- ofiar przemocy- w ramach działań profilaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych oraz niwelowania jej skutków.
- c) Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez współpracę Zespołu Interdyscyplinarnego z Komisariatem Policji w Jeleśni, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodkiem Leczenia Uzależnień w Żywcu, Sądem Rejonowy w Żywcu, Prokuraturą.

Odbiorcy:

- rodziny w których występuje przemoc: ofiary i sprawcy,
- placówki i instytucje tworzące system interwencji i przeciwdziałania przemocy.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba osób, którym udzielono specjalistycznej pomocy,
- liczba wdrożonych procedur „Niebieskiej Karty”
- liczba placówek aktywnie uczestniczących w organizowaniu systemu pomocy i prowadzenia interwencji.
- liczba osób przeszkolonych w zakresie udzielania pomocy i prowadzenia interwencji.

Zadania :

1. Podjęcie wspólnych działań służb i instytucji stosujących procedury” Niebieskiej Karty” tj. Policji, GOPS, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz GKRPA.
2. Wykorzystywanie odnośnych danych w trakcie prowadzenia przez GKRPA czynności zmierzających do skierowania na leczenie odwykowe osób nadużywających alkoholu.
3. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna i prawna dla dzieci dotkniętych przemocą domową.
4. Finansowanie i wspieranie akcji mających na celu organizację obozów lub kolonii letnich połączonych z warsztatami rekreacyjno-profilaktycznymi dla dzieci i

- młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub przemocą w rodzinie.
5. Działania podejmowane przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu wczesnego wykrywania zjawisk przemocy w rodzinie.
  6. Finansowanie szkoleń dla przedstawicieli grup zawodowych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy, w tym z zakresu procedury „Niebieskiej Karty”.
  7. Udział w szkoleniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
  8. Edukacja społeczna poprzez zakup i upowszechnienie materiałów informacyjnych i edukacyjnych o problemie uzależnień oraz przemocy w rodzinie(broszury, plakaty, ulotki, inne).

ROZDZIAŁ IV

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz pozalekcyjnych programów opiekuńczo- wychowawczych.

Cele:

- a) Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie realizacji efektywnych programów edukacyjno- profilaktycznych dla dzieci i młodzieży zapobiegających używaniu alkoholu i substancji psychoaktywnych.
- b) Prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w placówce wsparcia dziennego.
- c) Rozbudowa systemu monitoringu w placówkach oświatowych, służącego między innymi ograniczeniu dostępu do „szkół osób prowadzących sprzedaż środków psychoaktywnych oraz kontroli zachowania uczniów celem zapobiegania przemocy rówieśniczej i innych zachowań destrukcyjnych.
- d) Wspieranie działalności świetlic realizujących zajęcia edukacyjne i profilaktyczno- wychowawcze dla dzieci i młodzieży.
- f) Propagowanie zdrowego trybu życia wśród osób dorosłych.

Odbiorcy:

- dzieci i młodzież
- społeczność lokalna
- instytucje, organizacje i osoby fizyczne prowadzące działalność profilaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą,
- organizacje pozarządowe,
- grupy zawodowe angażujące się w bezpośrednią pracę prewencyjną i terapeutyczną, w szczególności odnoszące się do populacji dzieci i młodzieży.
- rodzice i wychowawcy.

Wskaźniki w osiągnięciu celów:

- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych
- liczba odbiorców programów profilaktycznych
- liczba instytucji i organizacji zaangażowanych w wykonanie zadań określonych w programach.

Zadania realizowane na bazie świetlic szkolnych, środowiskowych, wychowawczo - opiekuńczych oraz innych jednostek organizacyjnych działających na terenie gminy.

1. Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych i promujących zdrowy styl życia, bez alkoholu, narkotyków oraz innych środków uzależniających, poprzez współpracę z nauczycielami, rodzicami oraz społecznością lokalną.
Ustala się harmonogram podziału środków finansowych na 2015 r. na realizację programów profilaktycznych w placówkach oświatowych z terenu Gminy Świnna.
2. Dofinansowanie działań profilaktyczno-edukacyjnych świetlic środowiskowych w zakresie zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży w tym nauki gry na instrumentach muzycznych, nauki pieśni i tańca ludowego oraz tańca towarzyskiego.
3. Dofinansowanie działań profilaktycznych świetlic szkolnych i świetlicy opiekuńczo-wychowawczej skierowanych do ogółu dzieci i młodzieży mających na celu promocję zdrowego stylu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej czy narkotykowej, realizowanych na podstawie programów profilaktycznych które mają charakter:
  - a) **informacyjno-edukacyjny**- nastawiony na przekazywanie informacji o zagrożeniach związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i mechanizmach powstawania uzależnień, a także ćwiczenia ważnych umiejętności życiowych na bazie opracowanych programów;
  - b) **alternatyw**- umożliwiające dzieciom i młodzieży zaspokajanie potrzeby aktywności i osiągnięć poprzez angażowanie się w jakąś pozytywną działalność – sport, turystyka, teatr, praca charytatywna, muzyka ruchowa, taniec, ekologia, plastyka oraz udział w imprezach rekreacyjno-sportowych;
  - c) **rówieśnicze**- bazujące na pracy z pozytywnymi liderami młodzieżowymi;
  - d) **terapeutyczne**- zwracanie uwagi na mocne strony dziecka, które stanowią podstawę działań wspomagających jego rozwój np. zajęcia korekcyjno- kompensacyjne, socjoterapeutyczne;
  - e) **sportowo-rekreacyjne** – umożliwienie dzieciom i młodzieży aktywności sportowej jako rozwoju sprawności fizycznej i intelektualnej- silnej wobec używek;
    - prowadzenie pozalekcyjnych zajęć kulturalnych i sportowych na terenie szkoły i poza jej terenem mających na celu zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży.
4. Wspieranie i finansowanie programów profilaktycznych, rekreacyjno-sportowych i integracyjnych przeznaczonych dla dzieci i ich rodziców, młodzieży oraz dorosłych w tym organizacja imprez, festynów, Minimaratonu o „Puchar Wójta Gminy”.
5. Wspieranie i dofinansowanie programów sportowych z udziałem dzieci z naszej gminy.
6. Finansowanie prezentacji problematyki uzależnień, profilaktyki przemocy i agresji oraz narkomanii w formie spektakli teatralnych, konkursów tematycznych, wycieczek itp. dla dzieci i młodzieży szkolnej.
7. Dofinansowanie pracy placówki wsparcia dziennego, dla dzieci i młodzieży z terenu gminy.
8. Wspieranie działalności przez kościół i duchownych.
9. Koordynowanie i dofinansowanie programów profilaktycznych oraz działalności edukacyjnej związanej z profilaktyką problemów alkoholowych kierowanych dla dorosłych, poprzez organizowanie i udział w festynach, konkursach, kampaniach ogólnopolskich itp. (na wniosek zainteresowanych organizacji, placówek oświatowych stowarzyszeń oraz instytucji kultury – w tym prowadzących działalność pożytku publicznego).
10. Zakup materiałów edukacyjnych w ramach ogólnopolskich kampanii np. „Postaw na rodzinę”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Odpowiedzialny Kierowca” itp. związanych z problematyką uzależnień w celu rozprowadzenia ich wśród uczniów, nauczycieli i rodziców.

11. Podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości na drogach.
12. Zakup materiałów edukacyjnych oraz ich dystrybucja wśród określonych grup adresatów- młodzieży ,sprzedawców alkoholu, pracowników służby zdrowia, policji, GOPS ,nauczycieli , rodziców itp.
13. Organizacja i finansowanie szkoleń w zakresie profilaktyki alkoholowej i przeciwdziałania narkomanii dla nauczycieli, pedagogów szkolnych, wychowawców, które są niezbędne do pracy profilaktycznej z młodzieżą.
14. Organizacja i finansowanie szkoleń dla właścicieli sklepów oraz sprzedawców alkoholu w zakresie przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości.
15. Udział członków Gminnej Komisji RPA w szkoleniach o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom .

ROZDZIAŁ V

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Cel:

Wspieranie i udzielanie pomocy instytucjom, organizacjom ,osobom fizycznym w realizacji zadań i programów dotyczących profilaktyki, rozwiązywania problemów uzależnień oraz zapobiegania przemocy domowej.

Odbiorcy:

- organizacje pozarządowe (fundacje ,stowarzyszenia) z terenu gminy Świnna angażujące się w działalność profilaktyczną i interwencyjną.
- ofiary przemocy i członkowie ich rodzin,

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba wdrożonych projektów, programów profilaktycznych i interwencyjnych przez organizacje pozarządowe,
- liczba odbiorców wdrażanych programów.

Zadania:

1. Współpraca z organizacjami, jednostkami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych , narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Realizacja programów profilaktycznych i sportowych promujących zdrowy tryb życia,
3. Organizacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży i dorosłych.
4. Konkursy ofert dla organizacji pozarządowych na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu. Udzielanie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie programów profilaktycznych w tym: zajęć sportowych prowadzonych przez kluby sportowe i inne organizacje działające na terenie gminy.

Rozdział VI.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13 i 15 ustawy oraz wystąpienie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych(w tym kontrola oświadczeń o wartości sprzedanego alkoholu).

2. Kontrola przestrzegania zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych w punktach sprzedaży oraz zakazu sprzedaży i podawania alkoholu osobom nietrzeźwym, nieletnim oraz na kredyt i pod zastaw.
3. Wystąpienie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, w przypadku złamania zakazów reklamy i promocji napojów alkoholowych, sprzedaży alkoholu nietrzeźwym lub pod zastaw i na kredyt.
4. Składanie do organów policji wniosków o wszczęcie postępowania dowodowego.
5. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.
6. Wystąpienie do Wójta Gminy o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadku stwierdzenia łamania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Rozdział VII

Inne działania związane z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywaniu Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Świnna.

1. Bieżąca obsługa Gminnego Programu .
2. Zakup materiałów i pomocy niezbędnych do prac Gminnej Komisji .

ROZDZIAŁ VIII

Przeciwdziałanie rozszerzaniu się narkomanii na terenie gminy:

Art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. Nr 124 z późn.zm.) stanowi , iż działania podejmowane w tym zakresie należą do zadań własnych gminy . Ustawodawca wskazał zadania, jakie mają być realizowane, formę prawną, jak i środki na realizację tych zadań.

Zgodnie z treścią tej ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, powstrzymywanie się od spożywania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczenie dostępności do substancji tego typu, a także umiejętności wczesnego rozpoznania sygnałów wskazujących na prawdopodobieństwo zażywania narkotyków i postępowania z osobami uzależnionymi.

Terminem narkomanii określa się stan uzależnienia od środków odurzających. Pojęcie to ma szerokie znaczenie i obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale także stosowanie wszelkich środków wywołujących euforię odurzającą.

Nawykowe odurzanie się narkotykami staje się zjawiskiem masowym i groźnym dla zdrowia i życia. Szczególnie narażone na nie są dzieci i młodzież, głównie z powodu lekceważenia problemu i panującej mody na zażywanie substancji psychoaktywnych oraz traktowanie ich jako element zabawy, relaksu, rozrywki, pomocy w nauce, wspomagania przeżyć i doznań. Dlatego celowe jest zapobieganie używania narkotyków przez dzieci i młodzież poprzez profilaktykę i stwarzanie im miejsc do spędzania aktywnie wolnego czasu, jak i rozwijania zainteresowań.

Cele:

1. Wspieranie działalności wychowawczej ,informacyjno-edukacyjnej oraz zapobiegawczej w zakresie przeciwdziałania narkomanii adresowanej do młodzieży szkolnej.

2. Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.
3. Podejmowanie działań mających na celu zapobieganie uzależnieniom od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych poprzez edukację społeczną oraz informowanie mieszkańców o dostępnych formach pomocy.
4. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problemem narkomanii i innych uzależnień.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- liczba uczniów objęta programami profilaktyki .
- liczba osób , które zgłosiły się do Ośrodka Leczenia Uzależnień bądź GKRPA z problemem uzależnień od narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii:

1. Realizacja programów i warsztatów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania narkomanii dla młodzieży szkolnej.
2. Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych do prowadzenia zajęć profilaktycznych w szkołach.
3. Informowanie społeczeństwa o możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od narkotyków poprzez upowszechnienie materiałów edukacyjnych.

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom poprzez:

- a) Współpracę ze służbą zdrowia, pomoc merytoryczną dla lekarzy rodzinnych oraz dostarczanie materiałów o tematyce narkotykowej.
- b) Współpraca ze szkołami i policją w zakresie działań profilaktycznych.

Zadania programu:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków
- 2) prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej,
- 3) Informowanie społeczeństwa o możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej poprzez upowszechnienie materiałów edukacyjnych,
- 4) Współpraca oraz przepływ informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą socjalną, medyczną, prawną, psychologiczną.
- 5) Monitorowanie stanu problemów narkotykowych

Wójt Gminy sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie poprzez:

- a) liczba dzieci i młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi , edukacyjnymi i informacyjnymi.
- b) Realizacja programów profilaktycznych.

Koordinację przedsięwzięć związanych z realizacją zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania narkomanii zawartych w niniejszym programie prowadzi Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ROZDZIAŁ IX

Monitoring Programu prowadzony będzie na podstawie:

1. Wymiany informacji między instytucjami , organizacjami realizującymi zadania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie gminy.
2. Analizy danych na temat problemu alkoholowego i narkomanii na terenie gminy.
3. Ankiet i sprawozdań z realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Rada Gminy Świnna otrzymuje roczne sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

ROZDZIAŁ X

Zasady finansowania niniejszego Programu.

1. Środki finansowe na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowią dochód gminy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Środki finansowe uzyskane z tego tytułu nie mogą być wykorzystane na inne cele niż określone w Gminnym Programie i w całości wykorzystane w tym samym roku w którym je pozyskano.
3. Realizacja zadań ujętych w Gminnym Programie będzie prowadzona w formie dofinansowania lub finansowania.

ROZDZIAŁ XI

Ustalenie zasad wynagrodzenia dla członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Na podstawie art.4¹ ust.5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi / tekst jednolity Dz. U z 2012 r. poz. 1356 z póź. zm./.

Ustala się zasady wynagrodzenia dla członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych :

1. za udział w pracach Gminnej Komisji związanej z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii ustala się wynagrodzenie w wysokości :
- dla członków Komisji - 170,00 zł (brutto)
2. za pracę w zespole do rozmów i motywowania do leczenia osób uzależnionych ustala się wynagrodzenie
- dla członków zespołu w wysokości 220,00 zł (brutto).

3. za pracę w zespole d.s. kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w zakresie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych u przedsiębiorców oraz kontroli zgodności lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu według obowiązujących przepisów.
  - dla członków zespołu ustala się wynagrodzenie w wysokości 340 zł (brutto).